

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 bani numărul 20

Administrația: Strada Gărei, No. 25

Abonamentu 10 lei pe an

Noul Prefect al Constanței

În fine își are și Constanța prefectul său, după 4 luni de vacanță, cauzată de concedii și personalitatea d-lui Ion Nenițescu, fostul prefect al județului vecin, care, numit aci în locul d-lui Gh. Cănașău, a încercat primirea funcțiunii aproape două luni de zile, terminând prin a-și fi dat demisia care i-a fost primită.

Noul șef al județului, d-l Dimitrie State, actualmente senator, a fost primar și prefect în Vaslui, și posedă prin urmare toată experiența necesară conducerii unui județ.

Am fi dorit, și am stăruit cât ne-a fost posibil, să se numească un prefect dobrogean, care să cunoască și situațiunea Dobrogei cu împrejurările locale, populațiunea cu deprinderile ei, mecanismul administrativ al provinciei, păsurile multiple și atribuțiunile destul de variabile ale regimului excepțional al Dobrogei pune în sarcina prefectilor locali, ca să nu se mai piardă un timp prețios cu atâtea cunoștințe pe cari le credem necesare aci, — dar nu s'a putut.

Firește, într'un fel ne pare rău că stăruința noastră n'a fost încoronată de succes, dar această părere de rău e lesne remediată prin experiența ce se va câștiga pe viitor că nu pot fi deodată cîncispredece prefecti în Constanța, ci numai unul: să dicem, *cel mai bun între cei ce se aleg.*

De-almintrenea, noul cărmuitor

al județului, d-l D. State, nu e nici tocmai străin în județul nostru. D-sa a vizitat mai de multe ori stațiunea noastră balneară, iar sezonul din urmă l'a petrecut mai numai în Constanța, asupra căruia și-a apropiat, o scim bine, toate cunoștințele de care are acum trebuință spre a bine conduce înalta misiune ce i s'a încredințat în metropola Dobrogei.

Fie dar bine-venit în Constanța!

Un semn bun. — D-l prefect a venit Lunia trecută, la amiazi, la postul său, — mirare — neîntovărașit de nimenea din cei ce aveau uritul obicei de a urma de pe la stațiile apropiate sosirea orî căruil prefect în Constanța. Acesta este un presemn de bun augur pentru administrația viitoare a județului, și îl notăm cu plăcere.

Gospodăria orașului

În câte-va dări de seamă ce am făcut asupra ispravilor de până acum ale Consiliului comunei Constanța, am caracterizat gospodăria acestei comuni de *chioară* și *interesată* pentru membrii ce compun consiliul comunal.

Dacă administrația comunală nu și-a luat încă pedeapsa pentru înfruntările ce face legilor și întregului simț public orășenesc este, credem noi, că guvernul central absorbit de marile nevoi ale gospodăriei publice, n'a avut prin cine să fie pus în cunoștință de fapte; singură numai presa, adeseori pătimasă, neputînd insufla destulă convingere autorității superioare, chemată a pune capăt unei destrăbălări și ineptii ca aceea de care e bătuită biata noastră comună

Acum că guvernul central și-a numit reprezentantul său direct în Constanța, care este prefectul județului, socotim că e de datoria noastră a pune pe d-l prefect în cunoștința faptelor d-lor membrii ai consiliului comunal, și dacă și d-sa va găsi că acuzațiunile noastre sunt drepte și întemeiate, că adică administrația comunală n'a făcut de cât lucruri ilegale și de acele care au profitat numai celor ce dispun acum de avutul comunei. să dea orașului cuvenita satisfacțiune, depărtînd din capul comunei pe cei ce au pătat și stîrbit cu deseversire prestigiul autorității române în metropola Dobrogei.

Ascultene deci d-l Prefect. Studieze bine cestiunile ce i precizăm mai la vale, și va vedea că cei de la comuna greșesc, duc comuna la faliment, cu bună conștiință și nici de cum prin neștiință, care și-ăr putea lăsa impresiunea unei posibilități de îndreptare pe viitor.

Din parte-ne, am fi dorit ca *greșelile* ce actualii edili ai orașului comiteau, să fie corectate prin vre-un început de lucrări serioase, mai ales că nimenea n'are nici o socoteală de răfuit cu capul comunei. d-nul Polizu-Mieșunești, — numit aci primar fără vina alegătorilor —; dar faptele sunt de așa natură, de așa îndrăzneală chioară și sfidătoare a bunului simț cel mai elementar, că se impune imediată alungare a tuturor din capul comunei.

Iată unele din aceste fapte; judece-le și d-l prefect.

Șciind bine că încasările exercițiului financiar trecut acuză un deficit însemnat în budgetul comunei, — erau decizii formale pentru amânarea plăților ratei a 2-a din vîndarea pămînturilor comunale în cartierul de sus, în valoare de peste 100,000 lei — totuși au cumpărat în Aprilie a. c. de la d-l Pluvier toată rămășiță de dale

de bazalt aflate la fabrica d-sale de cărămizi, pe prețul de 8 lei m. p. și pentru o valoare de 20,000 lei, diferite mărimi, rămășițe, neprimite la lucrările anterioare, plata fiind la 30 Septembrie, — fără ca comuna să fi avut nici de o trebuință de acest material; dovada e în neîntrebuințarea lui până astăzi. — Să se noteze bine că d-l Pluvier s'a oferit Primăriei, prin ofertă registrată în 1897, să paveze trottoarele cu acest bazalt, cu toată cheltuiala sa, lucru, transport și poză, pe prețul de 8 lei m. p. cu cât a vindut astăzi numai cărămizile.

Ceea ce se poate deduce din acest fapt, incorrect, abuziv și ilegal, se poate ghici de ori-cine, fără să fim nevoiți a mai adăuga o singură vorbă de la noi.

Încă un detaliu. Actualmente nu mai sunt în depozitul din curtea primăriei nici jumătate din numărul bucăților primite, parte fiind împărțite pe la prietini și favoriți, parte furate.

Deci o pagubă pentru comună de 20,000 lei, fără prejudiciul deficitului bugetar.

Cerceteze d-l Prefect cum stau lucrurile cu pavarea trottoarelor pe strada Căres; în ce scop s'a făcut pavarea și pentru ce ce face acum canalul, costând aceste lucrări vre-o 25,000 lei, pe când pe strada principală Mircea, din piața Independenței și până la capătul ei, lumea înnoată în noroiu până în glezne; mai cerceteze și modul cum deciziunea a fost introdusă în desbaterea consiliului, *ca ces-tiune urgentă*, și va trebui să conchidă că s'a lucrat cel puțin tâlhăresce, în opoziție față cu interesele edilității, cu textul și spiritul legii comunale numai în profitul d-lui ajutor de primar I. Dumitrescu care a construit o casă pe acea stradă, supusă ruinei, dacă nu se făceau aceste lucrări.

O altă pagubă pentru comună de 25,000 l.

O cheltuială de vre-o 3000 lei pentru pavatul trottoarelor înaintea a 2 case făcute în strada Mircea în tovărășie cu d-l Ioniță Dumitrescu ajutor de primar, pe când restul stradei, în sus și în jos, e absolut fără trottoare. Tot asemenea e cazul, și încă și mai frapant, și mai ridicol, cu cheltuiala de vre-o 6—7000 lei cheltuiți de hatărul d-lui Colonel D-r Șerban Georgescu, la marginea cea mai estremă a orașului de sus, făcându-se o bucată de macadam, și trottoare în dreptul caselor d-sale, pe când pe restul stradei în spre ambele ei capete, mocirla e adese-ori până la genunchi, strada fiind absolut netraversabilă.—Deci o pagubă nouă de 10,000 lei.

Toate aceste lucruri—că d-l Colonel Georgescu și cu d-nul Senil, capi fruntași ai comunității izraelite, sunt oameni influenți în Constanța, buni de menagiat, pentru timpul de alegeri, trecute sau viitoare, plus alte daraveri ce or fi existând între ei și oamenii de la comună.

Pentru ast-fel de fapte și multe altele despre care am scris și vom mai scrie, cerem alungarea de la comună a actualilor așa diși *părinți* ai orașului, și vom stărui în cererea noastră, căci ea este a tuturor contribuabililor.

MESAGIUL REGAL

*Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,*

Deschizând a doua sesiune a legisla-turei de față, cea d'întîiu a Mea gîndire este să mulțumesc Țarei pentru partea ce a luat la adîncă Mea durere în urma încetării din viață a prea iubitei Mele Mame. Trainica legătură, ce de o treime de veac Mă unește cu Națiunea, s'a dovedit din nou și a fost singura Mea mîngiere în această grea încercare.

*Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,*

În această sesiune Țara așteaptă de la munca și de la abnegațiunea Domnilor-Voastre îndeplinirea unor nevoi, cari, chiar în afară de criza trecătoare cu care ne luptăm, se explică prin des-voltarea prea repede a Statului român.

Obligați a lua și a menține în mijlocul Statelor europene rangul la care evenimentele ultimilor decenii ne-au chemat, am căutat să recăștigăm timpul pierdut în lungile epoci de asuprire. Cu 50 de ani înapoi erau toate de făcut, azi putem privi cu o legitimă mîndrie la progresele îndeplinite.

Dar însemnatele jertfe materiale ce mer-sul înainte ne-a impus, ne silesc acum a ne reculege pentru a câștiga noi puteri și a ne pune în stare să facem noi progrese. În vederea acestui scop, vom avea a lichida angajamente neacoperite din trecut, restrînge cheltuelile până la limita la care o mai mare reducere ar paraliza progresele făcute și a crea noi resurse pentru echilibrarea unui buget ce de acum înainte va avea să înde-stuleze și nevoile ordinare și cele ex-traordinare.

Măsurile menite a lichida trecutul au fost deja comunicate Domnilor Voastre în sesiunea extra-ordinară. Bugetul pe anul viitor se va prezenta cu o economie de 15 milioane asupra bugetului actual și cu o diferență de 10 milioane asupra totalului cheltuelilor anului eu-

rent; iar remanierea impozitelor directe ne va procura resursele necesare pen-tru deplina asigurare a viitorului nostru financiar.

La aceste măsuri nu se poate însă a-junge fără simplificarea aparatului nos-tru administrativ. Ministrul Meu de in-terne vă va prezenta o serie de proiecte cari, mărind comunele rurale, ale căror resurse vor mai crește și prin înființa-rea monopolului circiurilor în favoa-rea lor, le vor permite a îndeplini o parte a sarcinilor ce cad astăzi asupra Statului. Această reformă va corespunde și cu o dorință de mult exprimată de toate partidele, dar care pînă astăzi a rămas în stare de aspirațiune. Resur-sele sporite ale comunelor rurale vor înlesni înființarea de notari, cărora li se vor deferi toate atribuțiunile admi-nistrative impuse de organizarea actu-ală primarilor față cu Statul, rămînînd ca primarii să nu se ocupe de cît de in-teresele pur comunale. Așa se vor pune temeliile descentralisării administrative, care într'o bună organizare trenue să porceadă de la comuna rurală.

În ordinul acesta de idei, ministrul Meu de culte vă va supune un proiect de lege prin care cheltuelile cultului trec asupra comunelor rurale.

*Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,*

Cu toată strîmtoarea momentului, nu ne vom abate de la solitudinea ce tinărul nostru Stat a avut tot-d'a-una pen-tru glorioasa sa armată. Sporirea efec-tivelor, fără de care instrucția trupelor este ilusoric, se impune, și—introducînd economiile necesare—ne vom procura mijloacele de a întări armata, micșorînd în acelaș timp actualul buget al minist-terului de războiu.

Raporturile noastre cu toate Puterile sunt din cele mai amicale; am speranța că neînțelegerea cu Bulgaria va înceta în curînd față cu constatările făcute înaintea justiției. (*aplauze unanime*). Este în interesul comun al tuturor societăți-lor civilizate de a se apăra în contra unor uneltiri, cari pun în pericol ordi-nea Statului înăuntru și înafară (*aplauze unanime*).

*Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,*

Guvernul Meu și dă bine seama că măsuri radicale, chiar când necesitatea lor e obștește recunoscută, deșteaptă multiple nemulțumiri. Aceste nemulțu-miri s'au manifestat, cu privilegiul apli-cării unei legi de impozit, sub formă de mișcări violente, ce impuneau Statului datoria unei imediate represii. Nimeni nu o regretă mai mult de cît Mine; dar am încrederea că, pe măsură ce toți ce-tățenii vor înțelege neapărată trebuința a sacrificiilor pecuniare din partea fie-

căruia pentru menținerea creditului Statului, vor ști lua cu bărbăție asupra-le sarcina momentului, știind bine că numai ast-fel se va putea garanta viitorul, și că, strimtorându-se astă-zi, vom asigura prosperitatea de mâine (*aplause prelungite*).

În toate împrejurările grele, prin care a trecut Țara, Reprezentanții ei au adus dovadă de cel mai luminat patriotism, și ast-fel ne-a fost dat să înăptuim împreună progresele continue de care se bucură generația de astă-zi. Toată experiența trecutului, Mă îndreptățește cu tărie, că și de astă-dată Domniile-Voastră, mandatorii Națiunii, veți fi la înălțimea îndatoririlor ce vă impune situațiunea și că activitatea Domniilor Voastre va fi încununată de un succes real.

Dumnezeu să bine cuvinteze lucrările Domniilor-Voastră pentru binele și prosperitatea scumpei noastre Patrii.

Sesiunea ordinară a Corpurilor legiuitoare este deschisă. (*Aplauze îndelung repetate*).

CAROL

Președintele consiliului de miniștri și ministru de finanțe, *P. P. Carp.*

Ministru justiției, *T. Maiorescu.*

Ministru afacerilor străine, *Al. Marghiloman*

Ministru războiului, *General, J. Lahovari.*

Ministru de interne, *C. Olănescu.*

Ministru Lucrărilor publice, *I. G. Grădișteanu.*

Ministru cultelor și instrucțiunii publice, *C. C. Arion.*

Ministrul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, *N. Filipescu.*

Informațiuni

Partidul național liberal a început deja lupta de răsturnare a guvernului, orânduind în orașele principale întruniri publice de protestare în contra esecutiunii țăranilor asupra aplicării legii impozitului pe alcoolul din fructe, mai probabil voinde să profite de receala dintre M. S. Regele și d-l P. P. Carp, președintele consiliului de miniștri, stabilită de zierele opoziției. — Agitația de resturnare ce se întreprinde înainte de a se ști care sunt proiectele financiare ale d-lui Carp și partidul ce reprezintă, pe care n'avea cui să le espue până acum, sesiunea parlamentară începând abia la 15 curent, o găsim pripită, nepolitică și nerațională, pentru că nu se pot întreprinde agitații pentru un ce-

necunoscut. Parlamentul e deschis, discutesc contradictoriu proiectele guvernului și atunci se va vedea ce e de făcut.

Ziarul *Apărarea Națională* continuă opoziția sa contra guvernului actual, și fără nici un motiv.

Primul ei redactor, d-l Iancovescu, fost mai înainte la *Liberalul și Naționalul*, ambele reparate, a făcut altădată ca țara să fie lipsită de serviciile unui eminent om politic, regretatul *Grigore Păucescu*, pe cine are acum în antrepriză *Apărarea Națională*?

Aceiași întrebare e putem adresa și *Adevărului*, care a combătut sistematic toate guvernele: pe cine vrea să peardă, cu vecinicile sale zizanii și intrigă printre membrii marcanți ai partidelor politice? Să credem că d-l C. Mille și cu colaboratorii săi, laborioși gazetari de altmintrelea, nu negăm, vor forma vre-odată ministerul țerei românești?!... Mai știi?

Admițând că au gândul acesta, se prea pripesc domni de la *Adevărul*.

Cetăm într'un ziar din București că Consiliul comunei Constanța a hotărât să vie în ajutorul ministerului Domeniilor cu o sumă de 3000 lei pentru înființarea unei ferme model la Țiglina, în Moldova ni se pare. Ce rost o mai fi având și acest nou dar al comunei Constanța? Bogată comună bre!

Un bucătar grec din strada Carol, Alexe Cosma, visavis de prăvălia d-lor Locmanian, se plânge că într'o zi d-l controlor Măldărescu, controlor fiscal al orașului, s'a dus să mănânce acolo ceva. Cărând și vin la masă, i s'a respuns ceea ce e adevărat, că nu are vinuri, neavând debit de beături, dar la insistența sa, bucătarul a chemat pe un băiat de la cărciuma din față, căruia i-a dat trei-deci de bani d-l Măldărescu de i-a adus o litră de vin de la d-l D. Hrisicos. D-l Măldărescu mănâncă ceva, lasă pe jumătate sticla cu vin pe masă, și se duce de aduce un agent polițienesc cu care încheie un proces-verbal de contravenție, care

condamnă pe acel bucătar la o amendă de 160 lei pe care o urmărește acum ca perceptor. — Ar fi mai făcut tot așa unui alt bucătar, Pande Vane, fără debit de beături, amendându-l și încasându-l tot cu 160 lei amendă.

Adevărul e că sunt multe asemenea bucătării, fără băuturi, vre-o 5—6 numai la centru, pe strada Carol, până la Primărie. Dacă d-l controlor va proceda tot așa cu toate din oraș, și luând și jumătate din amendă, i se va resimți binișor punga, cu care se vede a venit goală.

Noi atragem atențiunea d-nului ministru de finanțe asupra zelului controlor și perceptor, spre a-l dezarma de una din cele două calități: ori de aceea de agent provocator, ori de aceea de funcționar, dacă nu s'a schimbat nimic în legile de până acum, cari îngăduie bucătăriile, mai cu seamă ale sărăcimii, ca acele amendate deja.

Sărmana casă a comunei! De unde până acum arăta mereu escedente la închiderea exercițiilor bugetare, de câte 100—200 de mii de lei, acum, exercițiul financiar al anului trecut s'a încheiat la finele lunii Septembrie, cu un pasiv de 50,000 lei mandate în suferință, Cât va fi deficitul întreg ne vom ocupa altădată; pentru acum remarcăm numai atâta: pe când primarii aleși de cetățeni dedeau escedente bugetare de sute de mii de lei, și făceau și clădirile comunale și lucrările cunoscute, având venituri relativ mult mai mici, primarii ce ne-au trimis cinstita *presustvie* de la București, ne dau deficite enorme, fără a fi făcut absolut nimica la comună.

Cifre, cifre, cât sunteți de eloquente!

O dramă. Sâmbătă 18 Noembrie, oarele 2 p. m. s'a găsit împușcat în casa unde locuia, nefericitul *Eugeniu Cosmiade*, cu un glonț de revolver, aplicat în tâmpla dreaptă, fără ca cine-va din servitori să fi auzit sau bănuit ceva, până ce doi prietini ai săi au zorit pe servitor să le deschidă ușa casei, un-

de nefericitul suicid stătea jos, lângă pat, într'un lac de sânge, abia îngânând vorbe neînțelese, cu revolverul lângă el.

Chemat de urgență d-l D-r Sadoveanu și procurorul s'a dispus transportarea muribundului la spital, unde s-a procedat la estragerea glontelui alunecat de pe templă sub osul de sub sprânceana ochiului drept, de unde glonteale a fost estras la spital.

Doctorii spun că pacientul se va vindeca dacă nu urmează vr'o complicațiune; craniul fiind numai puțin crăpat.

Asupra cauzelor ce ar fi determinat pe nefericitul Cosmiade să se împuște se știe numai atât deocamdată că era în mare strâmtorare de bani și că noaptea întreagă, până la orele 8 dimineța a petrecut-o la club, în tovărășia altor prietini jucători de cărți din Constanța, fără a fi avut bani să joace însuși.

Sfârșitul lunii trecute Octombrie și tot timpul până acum, a fost nu se poate mai prielnic sămănăturilor de toamnă, grânelor mai cu seamă, rapița fiind în parte perdută.

Peste tot sămănăturile au răsărit, după câte o lună și mai bine de zăcerea boabelor în pământ, uscate, și acum firele cresc vedându-le cu ochii, cum se dice.

De vre-o 2 săptămâni plouă mereu prin toată Dobrogea, mai la fie-care 2—3 zile, ploii liniștite și calde.

Speranțele agricultorilor sunt peste tot inviorate.

D-l Primar nega odată prin o expunere ce a făcut consiliului că s'ar fi adus petrișul de la Belidia de sub malurile orașului, negațiune asupra căreia am promis că vom reveni și o vom face.— Ii denunțăm pentru astă-dî grămada de petriș de lângă Camera de Comerț.

Ii mai denunțăm că, antreprenorul comunei d-l Gh. Bătrănu, construiește lucrarea de pe strada Cereș cu nisip din carierile comunei, jumătate pământ, prohibit de ordonanțele Primăriei a se întrebuința în orî-ce construcție.

Asemenea mai denunțăm d-lui primar că s'a permis comerciantului din strada Carol d-l Birnfeld a închide o parte din strada Tomis, pentru a'și face depositul de articolele de sticlărie, sobe și ferărie ce vinde.

E acolo în interior și afară, o murdărie ce infectează întreagă împrejurimea.

In numărul viitor vom face o dare de seamă asupra scandaloselor închirieri de locuri virane ce face primăria la diferiții favoriți, cel de lângă prăvăliile Locmanian pe strada Mangalia, cu lei 150, o curte cu 300 m. p. pentru cari alți cărciumari hangii de pe

acea stradă plătesc câte 5000—6000 lei anual.

Asemenea vom vorbi despre închirierile de locuri de baratec în piața Carol, ca și de noua dispoziție de a se face baratec pe str. Marcu Aureliu, loc foarte impropriu pentru destinația ce i s'a dat.

D-l sub-prefect T. Zadic a fost mutat în județul Tulcea la plasa Babadag, iar d-l Hagi Anton de la plasa Sulina a fost mutat la Mangalia, la Sulina fiind numit d-l Al. Petrescu.

NOUA TIPOGRAFIE „AURORA“

FRĂȚI GRIGORIU

CONSTANȚA

Strada Traian colț, în drumul gării, vis-a-vis de Comisia de Roz

Efectuiază orî-ce lucrare atingătoare de arta tipografică, precum:

Teze de licență, Broșuri, Ziare, Afișe, Programe, Registre, Circulări, Invitații de nuntă, bilete de logodnă și botez, Cărți de vizită, bilete de înmormint. Facturi, Etichete, Diplome, Ordine de dans etc. cu caractere de litere noi, de la cele mai renumite turnători din Franța și Germania.

Asemenea se aduce la cunoștința onor. Public, că s'a înființat și un

Atelier de Legătorie de Cărți

unde se esecută orî-ce lucrare atingătoare de această branșă.

Prețurile cele mai reduse și esecutiune promptă.